

Podívej se pod pokličku! 2

„Rodiče a dítě – společně!“

Centrum pro rodinu má záměr podpořit vztahy mezi dětmi a rodiči společným prožíváním aktivit.

Mgr. Blanka Malcová
vedoucí Centra pro rodinu

Je právě červnový pátek dopoledne. Na chodbě Salesiánského střediska mládeže v blízkosti recepcy je slyšet výskání, chichotání, pištění malých dětí. Některé utíkají rychle ke schodišti, aby se mohly sklouznout po nájezdu na kočárky. Ale nemohou se klouzat dlouho, začíná totiž vyučování pro několik ukrajinských dětí od 3–6 let. U nás se této skupině říká adaptační a patří pod Centrum pro rodinu (CPR).

Je to ale jen jedna malá částka mozaiky činností CPR. Pojďte se tedy s námi podívat, tentokrát Pod pokličku Centra pro rodinu.

Blani, jak dlouho pracuješ v Centru pro rodinu?

Vždy jsi byla na vedoucí pozici?

Já jsem se kvůli vám podívala do záznamu, protože to z hlavy nevím, jsem zde od roku 2007.

To je tedy již 15 let?

Ano, nějak to všechno uteklo. Vedla jsem zde napřed asi 5 let kroužek němčiny. Potom mě oslovila Lucie Lišková, tehdejší ředitelka Salesiánského klubu mládeže (SKM), zda bych

PODÍVEJ SE POD POKLIČKU – Blanka Malcová

si nechtěla vzít na starost doučování; já jsem v té době ukončovala studium sociální práce. Vlastně jsem k tomu měla tím pádem blízko, protože doučování bylo tehdy výhradně určeno dětem z OSPODu (pozn. OSPOD je orgán sociálně-právní ochrany dětí, tzv. „sociálka“). Tento orgán zastupuje zájmy dítěte v řízení, v nichž se rozhoduje o nezletilých. Jedná se např. o svěření do péče, určení výše výživného nebo upravení styku s rodiči).

Takže to byla hlavně sociální práce. V roce 2013 pak za mnou Lucie přišla s tím, zda bych si nechtěla vzít na starost i Centrum pro rodinu (dále jen CPR). Tehdy však Centrum pro rodinu mělo zcela jinou podobu než dnes. Jednalo se především o školičku a poradenství ve výchově – obojí měla na starosti Lenka Vaculová (pozn. salesiánka) a pak tady byl ještě klub maminek, který se scházel jednou týdně pod vedením jedné dobrovolnice. Takže to bylo zatím úplně v plenkách. A protože v celém CPR jsem vlastně byla jenom já a Lenka Vaculová, tak nám Michal Svoboda tenkrát řekl: „Blanko, potřeboval bych, abys začala chodit na porady.“ Tak to v podstatě tak vzniklo, že jsem se toho ujala já.

Nyní ale Centrum pro rodinu již funguje zcela jinak, jak dlouho, kolik let běží v dnešní podobě?

Tak to se již bavíme o roku 2013, byla to doba, kdy do SKM nastoupil i Vašek Jiráček. Nastoupila také Markéta Hanáková, salesiánka, která vedla sektor kroužky, takže, my jsme se tady v září 2013 sešli a začali společně fungovat, a to byl i začátek dnešního Centra pro rodinu.

Po dvou letech paralelního fungování SKM se Salesiánským střediskem mládeže, se staly naše programy (CPR a Kroužky) jeho součástí a na postu ředitele střediska vystřídal Vašek Jiráček tehdejšího ředitele Michala Svobodu.

Takže podoba Centra pro rodinu se skládala od toho roku 2013. V tu dobu přišla také do CPR Eva Klimánková a spolu jsme tomu začaly dávat tvář. Ty začátky byly možná trochu rozpačité, s Evou jsme se jely inspirovat i do Brna – Žabovřesk, podívat se, jaké programy se tam pro rodiny s dětmi dělají. A pak jsme se to snažily tady rozjet. Něčím jsme se inspirovaly a něco jsme vymyslely samy dvě.

Můžeš ve stručnosti popsat programy Centra pro rodinu?

V současné době má CPR poměrně široký záběr. V první řadě nabízíme aktivity pro nejmenší děti s rodiči. Máme také kroužky pro nejmenší děti (od 4 let), ale těch máme minimum, protože především klademe důraz na podporu vztahu matka – dítě. Proto většina těch aktivit je společných pro rodiče s dítětem. Chceme, aby si ten společný čas rodiče spolu s dětmi užili a nechceme je trhat. Nejsme příznivci toho, aby roční či dvouleté děti trávili čas bez rodičů. To byl také jeden z důvodů, proč školička, v původní podobě v CPR zanikla. Neustále se zvyšoval tlak od rodičů nám sem dávat děti již od dvou let a nám to nerezonovalo s tou naší myšlenkou. Já sama si myslím, že takhle malé děti mají být doma s rodiči, s maminkou.

Nyní tedy máme 16 kroužků, kam chodí zhruba 160 těch nejmenších dětí s rodiči. To je ta pravidelná činnost. Potom ještě pravidelně nabízíme dopolední semináře pro maminky s hlídáním dětí. Probíhají každé úterý dopoledne a střídáme to – jednak to jsou vzdělávací semináře, z oblasti výchovy a vztahů a potom nabízíme

také tvoření pro maminky, které si zde mohou něco vyrobit (keramika, jiné materiály ad.)

Takže to je spíše na podporu těch maminek?

Ano, to je na podporu maminek, kdy my pohlídáme děti a maminky si mohou chvíli vydechnout, něco si třeba vytvořit nebo si poslechnout zajímavou přednášku. Někdy je trochu náročné stále vymýšlet nová témata, protože semináře probíhají poměrně intenzivně (každé úterý), ale zájem o to je.

A kolik rodin navštíví za rok aktivity CPR?

Já jsem se to snažila spočítat, ale velmi těžko se to počítá, protože ty rodiny jsou velké a velmi často se nám to prolíná skrz vícero různých aktivit. Odhaduji to na cca 300 rodin. Ale přesné číslo se velmi těžko získává.

Kromě dopoledních seminářů máme i večerní semináře a kurzy. Jsou určeny pro rodiče, kteří již chodí do práce a nemohou se účastnit seminářů dopoledne. Novinkou v naší nabídce jsou podpůrné skupiny – Podpůrná skupina pro rodiče, která se schází

pravidelně jednou měsíčně pod vedením PhDr. Evy Lábusové a pak úplně nová podpůrná skupina pro ženy 45+, která funguje ve stejném režimu. A pak tady máme speciální svépomocnou skupinu pro bezdětné páry – Když dítě nepřichází. Ta zde funguje již déle, několik let.

Kromě pravidelných aktivit, máme i ty nepravidelné, ale již hodně ustálené. Nyní jich je 6 ročně. Jsou to jednorázové akce s nějakým zaměřením – Svato-martinský průvod, Tvoření adventních věnců, Mikulášská, Předvánoční zastavení u stromečku, Rozjaření a Rozloučení se školním rokem. Tyto akce jsou velmi oblíbené, na některé z nich dorazí třeba až kolem 300 lidí.

K tomu mě napadá otázka, jak se rodiny o těchto akcích dozví?

Samozřejmě, že děláme PR – nástěnky, Kobylístek, sociální sítě, ale já si myslím, že největší sílu má stejně osobní pozvání. Protože k nám pak chodí maminky, které se to dozvěděly na pískovišti, ony si to mezi sebou řeknou, a to má největší efekt. Kolikrát se stane, že přijdou na jednorázovou akci a líbí se jim tak, že se hned zapojí i do pravidelných aktivit. Ta komunita

kolem CPR je už opravdu velmi široká. Máme v databázi velmi mnoho jmen, na které zasiláme naše pozvánky, takže se to tak pořád nabaluje.

Do výčtu aktivit bych ještě ráda uvedla, že máme rodinné poradenství, které u nás vede paní Ilona Blažková. Rodiče za ní chodí ohledně výchovy dětí, vztahů v rodině a partnerských vztahů. Samozřejmě, když se objeví něco náročnějšího, třeba dítě s traumatem, tak je potřeba poslat rodinu na odborné místo. Teď jsme tady měli třeba holčičku v adaptační skupině, která zažila těžké trauma při útěku z Ukrajiny, byla hodně agresivní, každého kousala – tak takový případ je již na přeposlání někam dál. Ilona je tady každé pondělí odpoledne. Má tady poradenské hodiny, ale samozřejmě je k zastížení i mimo hodiny na telefonu, na e-mailu, nebo si domluví individuální schůzku, v čase, který vyhovuje oběma stranám. Počet se domluvit spolupráci i se sektory střediska, kdy vedoucí konzultují problémy dětí v jednotlivých programech přímo s ní. Ilona zde tedy není jen pro rodiny, které využívají aktivity CPR, ale její práce má přesah do celého střediska.

A co příměstské tábory?

Máme dva příměstské tábory pro nejmenší děti, které probíhají vždy druhý a třetí týden v srpnu.

Během školního roku (každý pátek) nabízíme také otevřenou herničku pro maminky s dětmi. Je otevřená celé dopoledne. Maminky si spolu povídají, sdílí zkušenosti, děti si spolu hrají.

Úplně nově během měsíce března, dubna jsme otevřeli pro ukrajinské děti adaptační skupinu ve věku 3-6 let. Nyní k nám tedy chodí na čtyři hodiny dopoledne 12 ukrajinských

dětí, kterým se věnuje několik lektorek. Jednak jsou to ukrajinské lektorky, které jsou tam především z důvodu znalosti ukrajinštiny, a pak jsou to naše české lektorky – maminky, které jsou doma s dětmi na mateřské a střídají se. Jsme dosti závislé na tom, která z nich má čas a která nemá zrovna nemocné dítě. Ale program mají velmi hezky připravený. Každý týden je tematicky zaměřený. Třeba zrovna tento týden probírají domácí zvířátka. Je to tedy spojené nejen s adaptací, ale i s výukou. Pravidelně v celotýdenním režimu to takto běží od 19. dubna. V březnu jsme jeli na zkoušku jen 2 dny v týdnu. Chvilí to

Adaptační skupina
« pro ukrajinské děti »

samozřejmě trvalo, než si děti i maminky zvykly, ale nyní je již vše zaběhané. Mají už svoje rituály (pozn: Adaptační skupina běžela do konce června 2022).

Jak se učí ukrajinské děti češtinu?

No, jde jim to docela rychle, daleko rychleji než ukrajinským maminkám.

Už jste jistě zažili spoustu zajímavých situací, našli se také rodiče, kteří si na něco stěžovali nebo byli nepříjemní? Jak se s takovými rodiči dále pracuje?

Já tedy musím říct, že my tady máme naprosto skvělé rodiče. A není to

jenom můj názor, ale i lektoři, kteří u nás vedou semináře, tak se k nám velmi rádi vrací, rádi sem chodí a říkají, že je tady moc milá atmosféra. Takže já s tímto naprosto souhlasím. Jen možná, když byla doba covidu, tak se ukázalo, že postoj lidí k této pandemii se pohybuje na strašně široké škále – od těch nejúzkostnějších až po ty naprosté popírače covidu. Velice těžko se nám v tomto prostředí pracovalo, protože na některých aktivitách při rozvolnění jsme třeba již ani neměli povinnost mít roušky, ale někteří rodiče si stěžovali, že nemáme respirátory. Docházelo kvůli tomu ke zbytečným konfliktům a nepříjemnostem, i když jsme všechna nařízení dodržovali. Jsme tedy moc rádi, že už je tato covidová doba za námi.

Když nemůžete pomoci rodinám přímo v CPR, kam je posíláte? Chodí na doporučené organizace sami nebo je doprovázíš?

To jsem ještě nezminila – já mám na starost sociální poradenství. Je to takové to základní sociální poradenství, které se týká například různých dávek státní sociální podpory apod. Tu a tam se ale vyskytnou i složitější případy

– měla jsem tady třeba tatínka, který se sám staral o syna a měl ohromné dluhy, pak se dostal do exekucí, odpojili mu plyn, elektřinu a celkově to bylo hrozně náročné. Toho jsem pak předala do péče Poradny při finanční tísní. To jsou již natolik specifické záležitosti, že je musí řešit odborníci. Já těmto lidem dávám doporučení, kam přesně se mají obrátit, zatím ale nebylo potřeba, abych na úřad nebo další organizaci někoho doprovázela. Taky spolupracujeme s různými neziskovkami – např. s Kolpingovým domem pro matky s dětmi. Byla tady také jedna maminka, kterou vyhodili z bytu na ulici i s dítětem, tak jsem je nasměrovala na azylový dům, kde jim pomohli. Čas od času se nám zde takové složité případy objeví. Obvyčejné věci (třeba jak si zařídit pronájem, trvalý pobyt...), kdy mě většinou oslovují cizinci, nyní uprchlíci z Ukrajiny – tak s těmi poradím sama.

A máš na toto poradenství vyhrazený nějaký čas?

Funguje to spíše nárazově, když se někdo objeví, tak ten problém řeším, ale nemám pevně stanovené hodiny, že bych řekla: „Tak a teď to řeším a za hodinu už ne.“

Ted' jak si řekla, že sem hodně přicházejí maminky s dětmi z Ukrajiny, cizinci, jak se s nimi domlouváš?

No, (smích) špatně! Ono by se řeklo, že je to slovanský jazyk, ale vůbec to nejde dobře. A to mám za sebou několik let ruštiny. Azbuku přečtu, ale na to porozumění je to těžké. Takže stojíme, bavíme se a vše dáváme do google překladače. Ale my máme naštěstí bonus, protože ve středisku máme naši Sašu (Ukrajinka), která umí ukrajinsky i česky. A Saša právě pomáhala v adaptační skupině pro ukrajinské děti.

Já jsem teď hodně mluvila o CPR, ale to je pouze polovina mé práce, druhá polovina je doučování. Sama nedoučuji, ale doučování koordinuji, pořádám i různé kurzy a přípravy na přijímačky na střední školy. A při této práci se právě hodně setkávám s cizinci. Jsou to hlavně Vietnamci, Číňani, nyní Ukrajinci.

Rozhovory s těmito rodiči jsou pro mě taky výzva, většinou rodiče neumí ani slovo česky, ale přijdou s dítětem, které naštěstí vše překládá.

A teď z jiného soudku. Jak zvládáš náročnou vedoucí funkci s pozicí maminky, která do nedávna měla doma čtyři děti?

Nejmladší bude čerstvě 13, takže nyní už vše zvládám dobře. Je to úplně něco jiného, než když jsem zde začínala v tom roce 2013. V té době jsem ještě měla děti ve školce, musela jsem je vyzvedávat, čekat, až se starší vrátí ze školy a pak jsem běžela zase zpátky do práce. Bylo to náročné, je ale fajn, že bydlím od střediska pěšky jen 7 minut, jinak bych vše asi těžko zvládala. Ale teď už problém nemám.

Ty jsi Blanka velice klidná povaha, dovede tě vůbec něco hodně rozčílit?

To je otázka, která mě teď pobavila. Já jsem totiž všechno, jenom ne klidný člověk, já jsem totální nervák. Řekla bych, že i cholerik, i když s věkem se to hodně zmírnilo. Dokážu se opravdu hodně rozčílit. Ale v práci si to samozřejmě nedovolím (smích). Co mě nejvíc dovede naštvat je nespolehlivost některých lidí. Na něčem se domluvíme, něco slíbí a pak to nedodrží, neomluví se. Tak to je situace, která mě rozčílí hodně. Uvedu příklad – klasicky září – kdy toho mám strašně moc,

děti se hlásí na doučování, já je musím rozřadit (mám 100 dětí na 25 lektorů) tak, aby to vše zapadalo do optimálních termínů. Je to pro mě naprosto šílené období, kdy jedu i o víkendech. Na školách na to mají počítačové programy, já to všechno dělám ručně a domlouvám a pak, když to konečně všechno domluví, pro mě heroický výkon, tak přijdou rodiče a řeknou: „No, my jsme si to rozmysleli! A víte co, my vlastně v to úterý nemůžeme. Ona má Andulka ještě malování, tak nešlo by to ve čtvrtek?“ Tak to jsou přesně ty situace, kdy zuřím. Protože je to spojené i s tou únavou, člověk jede nadoraz a pak vidí, že mnozí si vůbec neuvědomují, co je za tím práce.

Když mluvíme o té únavě, jak odpočíváš? A umíš vůbec odpočívat? Při čem si nejvíce odpočineš? Co je pro tebe dovolená?

Já odpočívám každý víkend, my odjíždíme s manželem na chalupu. Někdy i s dětmi, když se k nám přidají, a to je pro mě největší odpočinek. Přijedeme, otevřeme láhev vína, sedneme si na lavičku a koukáme do přírody. Jezdíme již v pátek večer a strávíme tam celý víkend – já se hrabu v hlíně,

a to je pro mě největší relax. Máme chalupu u Semil a je to tam hezký, moc ráda tam jezdím. Bez toho bych fakt nepřežila. Uvědomila jsem si to i v době covidu. Nejsem městský typ, navíc jsem introvert a přírodu ke svému životu potřebuji.

Moc děkujeme za rozhovor.

Rozhovor s Blankou vedla Katka Jelínková, připravila Eva Špačková.

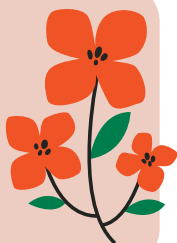

Co má Blanka ráda

Oblíbená květina

Miluje kytky (maminka je učitelka biologie) a ze všeho nejvíc luční kvítí.

Oblíbený dopravní prostředek

Vlak

Oblíbená jídlo

Blanka je velký gurmán, má ráda maso a vaří teplé večeře. Miluje kachnu se zelím a knedlíkem.

Oblíbený autor, kniha

Její oblíbený autor je Marek Orko Vácha a Ladis Heryán. Ale ráda si přečte nebo se podívá i na nějakou romantiku :-)

